

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 939

гр. София, 05.10.2026 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 10-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН, в закрито заседание на втори октомври през две хиляди двадесет и шеста година в следния състав:

Председател: Венелин Иванов

Членове: Маргаритка Шербанова
Георги Ушев

като разглежда докладваното от Венелин Иванов Въззивно частно наказателно дело № 20261000601319 по описа за 2026 година

Производството е по реда на Глава IXX и XXII НПК.

Образувано е по частен протест на Европейски делегиран прокурор при Европейската прокуратура, срещу протоколно Определение рег.№4742/04.09.2026г. постановено в открито съдебно (разпоредително) заседание на 31.08.2026г. от 39 – ти състав на СГС – НО, с което на основание чл.248 ал.5 т.1 НПК съдът след изслушване на страните по въпросите на чл.248 ал.1 и ал.2 НПК е прекратил образуваното пред него съдебно производство и е върнал делото на прокурора, за отстраняване на констатирани съществени и отстраними от прокурора процесуални нарушения допуснати във фазата на досъдебното производство.

Настоящият състав на Апелативен съд гр.София, като се запозна с частния протест, становището на страните, материалите по делото и атакуваното определение на съда, намира следното:

Протеста е процесуално допустим, подаден е от активно легитимирана страна в процеса, в изискуемия от закона седмодневен срок по реда на чл.249 ал.3 вр.чл.342 ал.1 НПК. Разгледан по същество е неоснователен по следните съображения.

Наказателното производство е образувано и водено срещу И. С. Г. с ЕГН *****, чиято наказателна отговорност е била ангажирана за престъпление по чл.248а ал.3 вр. ал.2 вр. ал.1 НК. В атакуваното определение, постановено в хода на разпоредителното заседание, съдът е констатирал, че в хода на досъдебното производство са допуснати две процесуални нарушения, за които е преценил, че ограничават съществено правото на защита на обвиненото лице и същевременно са отстраними само на фазата на досъдебното производство.

Първото нарушение според съда е свързано с ограничаване правото на защита на обвиняемия, поради обстоятелството, че делегирания прокурор при Европейската прокуратура не е осигурил възможност на обвиненото лице да упражни правото си на жалба по реда на чл.200 НПК срещу постановлението за повдигане на обвинение и срещу наложената и потвърдена мярка за неотклонение „Подписка“. Второто нарушение е ограничило правата на защитника, да изрази отношение към събраните доказателства, чрез запознаване с материалите по делото, чрез предявяването им, доколкото за разлика от обвиненото лице не е заявил, че не желае да му бъдат предявени.

В частния протест се твърди, че с постановление за предявяване на привличането и разпит на обвиняемия следствено процесуалните действия са приключили в 11.20ч., а

непосредствено след това е изготвен обвинителния акт по реда на чл.246 НПК и делото е било внесено в деловодството на СГС по време, преди постъпване на подадената с електронен подпис в 13.29ч. жалба от защитника. Според държавното обвинение поради внесеното дело в съда, заедно с обвинителния акт в деловодството на СГС било невъзможно да се изпрати жалбата, постъпила от защитата на съответния горестоящ наблюдаващ европейски прокурор от Европейската прокуратура, въпреки че е останала неясна процесуалната позиция на защитата по отношение правото да му бъдат предявени всички материали по делото.

Настоящият състав след като се запозна с материалите по делото констатира, че в предходно постановление за привличане от 06.04.2026г. с което е била взета и мярката за неотклонение „Подписка“ е било ясно посочено на обвиненото лице, че едно от съществените му права по чл.55 НПК, респективно правото му да обжалва актовете, които нарушават неговите права и законни интереси, респективно привличането му като обвиняем и взетата мярка за неотклонение може да бъде направено пред Европейската прокуратура. В постановлението за предявяване на новото обвинение от 11.08.2026г. тези задължителни по смисъла на чл.219 ал.3 т.6 вр. чл.55 НПК разяснения (вписани в постановлението за привличане от 06.04.2026г.) липсват изцяло. В постановлението от 11.08.2026г. и в протокола за разпит не е посочено, дали и пред кого постановлението изобщо подлежи на обжалване, с което са ограничени съществено неговите самостоятелни права на защита, а именно правото му на жалба срещу акт на прокурора, уредено в чл.55 НПК. В протокола за разпит на обвиняемия и при подписването на постановлението за привличане и за потвърждаване на мярката за неотклонение „Подписка“ от обвиненото лице и неговия защитник, липсва изявление, от което дори устно да са били уведомени за правото да обжалват акта на прокурора, пред кой орган и какъв ред. Вярно е, че това не е от задължителните обстоятелства, които подлежат на вписване при разпит на обвиненото лице, но доколкото липсва отбелязване в протокола дали устно му е било разяснено дали конкретния акт изобщо подлежи на обжалване и по какъв ред и съответно пред кой орган е налице ограничаване съществено правото му на защита, т.е. не му било изяснена процесуалната възможност да обжалва актовете на прокурора които ограничават неговите права и законни интереси, защитени и прокламирани в чл.55 НПК.

Настоящият състав възприе и отчете, че защитникът е заявил при подписването на обвинението, че ще депозира жалба срещу предявеното обвинение, което установи от изявлението на защитата отразеното в протокола от разпоредителното заседание от 31.08.2026г., което конкретно не е било оспорено от представителя на прокуратурата. На фона на тази информация незабавните действия по изготвяне на обвинителен акт по реда на чл.246 НПК и последвалото му внасяне на делото в съда за часовия диапазон от 11.20 – 13.29ч. в същия ден, по естеството си установява данни, които в своята цялост и съдържание представляват съществено ограничение на правото му на защита, срещу акта на прокурора по новото повдигнато обвинение. Неотменима част от задълженията на държавното обвинение (с процесуална доминация в досъдебното производство) е да предостави реална, а не формална и декларативна възможност за упражняване правото на защита, респективно за постигане на справедливо правосъдие. Доводите на прокуратурата срещу постъпилата жалба от защитника, че има единствена цел да се „злоупотреби с право“, е несъстоятелно, доколкото своевременно изложените защитни доводи в нея съдържат обмислени, обстойни и подробни възражения, наведени са правни и фактически доводи по съставомерните доказателствени факти и събраните доказателства, поради което не може да се приеме, че е била подадена само с цел да се бави наказателния процес. Напротив, от съдържанието на доводите на защитата, може да извлече полза и държавното обвинение, което е призвано да установява обективната истина в нейната дълбочина, чрез обективно пълно и всестранно разследване, при пълноценно и качествено изясняване на всички значими факти и обстоятелства по предмета на досъдебно производство, преди неговото внасяне за разглеждане в съда.

На следващо място настоящият състав отчита, че с атакуваното определение съдът е констатирал наличие на второ съществено нарушение на процесуалните правила, доколкото защитникът като самостоятелна страна в процеса по смисъла на чл. 253 т.2 НПК, не е направил изрично изявление, което да даде възможност на прокурора или разследващия орган за преценка, че от него е било депозирано, процесуалното изключение - съгласие за

непредявяване на разследването по чл.227 ал.2 НПК. Желанието/нежеланието за запознаване с материалите е част от правото на защита, което следва недвусмислено да бъде заявено, както и да бъде осигурена възможност на страните да заявят отношението си. Вярно е, че предявяването може да бъде отстранено в съдебната фаза и липсата му не може на самостоятелно основание да послужи за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото в досъдебна фаза, но изявлението на всяка страна за запознаване с материалите следва да е надлежно обективизирано, което е неотменима част от задълженията на държавното обвинение за предоставяне на гарантирана възможност за реално, а не декларативно право на защита, респективно за постигане на справедливо правосъдие.

Допълнително настоящият състав констатира, че обстоятелствената част на обвинението ограничава възможността на обвиненото лице да разбере обвинителните твърдения на прокуратурата и как изложените пестеливо факти кореспондират със съставомерните признаци на състава на обвинение. Изхождайки от възприетата квалификация на обвинението, за фактите в обстоятелствената част на обвинението по описание на изпълнителното деяние, следва да е налице описание на конкретни действия и/или бездействия на обвиненото лице, като представител на съответното юридическо лице за представяне на неверни сведения или затаяване на такива сведения, в нарушение на задължение да предостави такива, с цел да получи средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава.

В обстоятелствената част на обвинителния акт се твърди, че в регистрите са били подавани годишни данъчни декларации от дружеството „Г. инженеринг“ ЕООД, представлявано от обвиняемия Г., което е било регистрирано в лозарския регистър на Изпълнителна агенция по лозата и виното (ИАЛВ) с Уникален идентификационен номер (УИН) 11503221 и лозарско стопанство № 46350280003., както следва: „...*Дружеството е подавало декларации за реколта от грозде за реколти 2018 г., 2019 г., 2021 г. (декларация вх. № 05- 08-87/14.01.2022г.) (2022 г. (декларация № 05-08-119/16.01.2023г.), 2023 г. и 2024г., в съответствие с приложимото към съответния период европейско и национално законодателство...*“. Посочено е също, че след „... *проверка в деловодната система на ИАЛВ е установено, че с вх.№05-08-560/27.11.2020г. е заведена декларация за произведени количества вино и мът от последна реколта на „Съндайл Уайнъри“ ЕООД.*“ След излагането на тези факти е налице описание, че единствено декларацията вх.№05-08-560/27.11.2020г, е с неистински печат и подписите под него не са поставени от обвиняемия, поради констатирани привнесени изображения на печат и подпис.

В обстоятелствената част на обвинителния акт липсват обвинителни факти, съдържащи съществена информация за правото на защита на обвиненото лице, за това дали прокуратурата преценява документа като неистински или като такъв е с невярно съдържание, доколкото се касае за частен документ и доколкото съставянето на частен документ с невярно съдържание (лъжливо документиране) не е престъпление според Наказателния кодекс на Р. България, освен ако не е представен по силата на закон на закон, указ или постановление на Министерския съвет и се дава пред орган на властта за удостоверяване на някои обстоятелства. В Решение на ВКС № 452 от 30.11.2023 г. по н. д. № 932/2022 г., н. к., III н. о. се посочва, че удостоверяваната информация (сведенията), с оглед съставомерните признаци на състава на чл.248а НК могат да бъдат предоставени под всякаква достъпна форма - устно или писмено, могат да се съдържат във формализиран вид документ или друг вид свободно съставен, което означава, че закона предвижда възможността сведенията да бъдат представени с всякакви материални, писмени или електронни носители, както и под всякаква форма, примерно: декларации, справки, искания и др. частни и официални документи. Те обаче задължително следва да съдържат единствено съответната вярна информация за обективно настъпили факти и събития, които да са от съществено значение за положително решение за отпускане на средства по съответните програми. Изпълнителното деяние по чл.248а ал.3 НК може да бъде осъществено в две форми - първата, която има значение за настоящия казус (с оглед на повдигнатото обвинение) ще бъде осъществена, когато деецът, (лицето което управлява или представлява ЮЛ) предостави пред длъжностното лице от органа - разпоредител със средствата от еврофондовете информация, чието съдържание не съответства на обективната действителност. Тези данни трябва да са значими за получаването на средствата. Сведенията следва да са със значимо съдържание, с оглед преследваната престъпната субективна цел.

Верността на сведенията следва да се преценяват с оглед обективното им съответствие с удостоверяваните факти и обстоятелства, за това дали отразяват действително настъпили събития и обстоятелства. Престъплението ще е довършено в момента, когато адресатът на сведенията получи възможността да се запознае с тях. Субективната страна на престъплението по чл. 248а, ал. 2 от НК изисква пряк умисъл и специална цел, а именно – по същество неверните сведения, следва да имат съответното съществено значение, за да бъде постигната престъпната цел – да бъдат получени средства от фондове, принадлежащи на ЕС или такива предоставени от ЕС на българската държава, т.е такива сведения, без които средствата няма да могат да бъдат отпуснати.

В случая настоящият състав не установи фактическо описание в повдигнатото обвинение в нужната за защитата на обвиняемия пълнота и яснота, за да разбере в какво е обвинен. Липсва ясен обвинителен упрек към Г. за това, дали прокуратурата го обвинява, че с процесната декларация е удостоверил невярна информация, т.е представил е неверни сведения, съществени за формиране положително решение на бенефициера да извърши разпоредителни действия със средствата от фондовете на ЕС в полза на одобрения бенефициент или единствения обвинителен упрек е, че на изпратения по електронна поща документ, му е бил придаден вид, че е издаден от обвиняемия, като представляващ дружеството „Г. инженеринг“ ЕООД. В тази връзка обвинителния акт не съдържа ясно обвинително описание за това, с кои действия/бездействия обвиненото лице, според прокуратурата е осъществило състава на престъпление, защо представения за документ (декларация вх.№05-08-560/27.11.2020г), (не е ясно дали е възприет за частен или официален и защо) обвинението е приело, че съдържа неверни сведения. Ако обвинението е приело, че документа е с невярно съдържание, само защо е налице графично експертно техническо установяване, че е неистински документ, доколкото му е придаден вид, че произхожда от лице, което не го подписало и печата не съвпада с този на процесното дружество, че неговия автор не е обвиняемия, как това твърдение го обвързва с обвинителните твърдения, че сведенията посочени в декларация вх.№05-08-560/27.11.2020г., не са истинни, че информацията удостоверена в него съдържа неверни сведения.

Обстоятелството, че обвиняемия не е бил уведомен за правото на жалба срещу акт на прокурора и това, че не била предоставена фактическа възможност на защитника да упражни правото на жалба, като самостоятелна страна в наказателния процес, както и описаните дефицити в обстоятелствената част на повдигнатото обвинение, установява допуснати съществени процесуални нарушения на правото на защита на посочените страни в процеса, което може да бъде отстранено, само чрез постановеното прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора.

С оглед посоченото и на основание чл.341 ал.2 и чл.345 ал.1 НПК, X –ти състав на АС - София,

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА протоколно Определение рег.№4742/04.09.2026г постановено в разпоредително съдебно заседание от 31.08.2026г. по НОХД 5560/2026г. на СГС на 39 – ти състав НО.

ОПРЕДЕЛЕНИЕТО е окончателно и не подлежи на касационно обжалване и протестиране.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____

